

DRUK NR 2

Pan
Michał Wyczachowski
Przewodniczący Rady Miejskiej
w Bełchatowie

KP.110.18.2024

Bełchatów, 2024-05-14

Stosownie do § 42 i 43 Statutu Miasta Bełchatowa, przekazuję projekt Uchwały Rady Miejskiej w Bełchatowie w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Bełchatowa na lata 2024-2030.

Powyższy projekt, zostanie przedstawiony Radzie Miejskiej i jej Komisjom przez Panią Iwonę Nowak – Dyrektora Wydziału Spraw Społecznych.

PREZYDENT MIASTA

Patryk Marjan

URZĄD MIASTA BEŁCHATOWA
Wydział Organizacyjny
Biuro Rady Miejskiej

Data wpływu: 14.05.24
Znak sprawy: 168
/podpis/

Projekt

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W BĘLCHATOWIE**

z dnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Bełchatowa na lata 2024-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424) Rada Miejska w Bełchatowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Bełchatowa na lata 2024-2030, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Bełchatowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PROJEKT POD WZGLĘDEM
formalno-prawnym
nie budzi zastrzeżeń

nr Bełchatów, dn. 08.05.2024

ADWOKAT PRAWNY
mgr Piotr Słupiński

Projekt uchwały nie podlega
anonimizacji

DYREKTOR
Wydziału Spraw Społecznych

mgr Iwona Nowak

WICEPREZYDENT MIASTA
Agnieszka Ludwiczak-Maszczyńska

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Bełchatowie
z dnia

***Program Przeciwdziałania
Przemocy Domowej i Ochrony
Osób Doznających Przemocy
Domowej dla Miasta
Bełchatowa
na lata 2024-2030***

Bełchatów, 2024 rok

Urząd Miasta Bełchatowa

ul. Kościuszki 1 tel. +48 447 335 116
97-400 Bełchatów tel. +48 447 335 115
um@belchatow.pl www.belchatow.pl

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. INFORMACJE OGÓLNE	4
1. Podstawy prawne Programu	4
2. Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi.....	4
II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W MIEŚCIE BĘLCHATOWIE	4
1. Analiza danych	4
2. Zasoby instytucjonalne miasta.....	12
III. ANALIZA SWOT	12
IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE	14
V. ADRESACI PROGRAMU	15
VI. CELE PROGRAMU	15
VII. SZCZEGÓŁOWY OPIS PROGRAMU	16
VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	19
IX. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	19
SPIS TABEL I WYKRESÓW	20

WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Z uwagi na skalę występowania przemocy domowej, jak również na jej dewastacyjny charakter w wymiarze jednostkowym oraz społecznym, przeciwdziałanie przemocy jest jednym z zadań polityki społecznej, realizowanym na różnych poziomach życia publicznego w Polsce.

System przeciwdziałania przemocy w Polsce określa przywołana powyżej ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która 22 czerwca 2023 roku została znowelizowana poprzez wprowadzenie szeregu zmian ustawą z dnia 9 marca 2023 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Nowe przepisy zmieniają terminologię stosowaną w ustawie - pojęcie „przemocy w rodzinie” zostało zastąpione „przemocą domową”. Ustawa definiuje przemoc domową jako wszelkie akty przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej lub ekonomicznej zdarzające się pomiędzy członkami rodziny lub gospodarstwa domowego, także między byłymi, lub obecnymi małżonkami/partnerami lub inną osobą pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej, niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Nowelizacja rozszerza również dotychczasowe formy przemocy domowej o dwie kolejne formy, tj. przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc. Krąg osób, na które oddziałują jej zmienione przepisy został rozszerzony między innymi o: byłego małżonka, byłego partnera ich wstępnych i zstępnych i ich małżonków. Grupy robocze zostały zastąpione grupami diagnostyczno-pomocowymi.

Ustawodawca w swych zapisach kładzie nacisk na rozwój profilaktyki, poradnictwa specjalistycznego, zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i konsekwencji doświadczania i stosowania przemocy domowej.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Bełchatowa na lata 2024-2030, zwany dalej *Programem*, stanowi realizację dyspozycji ustawowej. Zadaniem *Programu* jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy domowej, jak i jej przeciwdziałanie oraz zwiększenie skuteczności, dostępności i profesjonalizmu specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy, w udzielaniu wsparcia i pomocy osobom doznającym przemocy, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców.

Zgodnie z art. 9b ust. 2 pkt 4 ustawy, o której mowa powyżej, projekt *Programu* został przygotowany przez Zespół Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej przy udziale Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Bełchatowa oraz Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy, działającym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Punktem wyjścia do opracowania przedmiotowego dokumentu była diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie miasta Bełchatowa, która pozwoliła na identyfikację najbardziej istotnych problemów dotyczących zjawiska przemocy i potrzeb związanych z jej zatrzymaniem. Z analizy tej wyłoniono hierarchię celów, które należy osiągnąć.

Wyznaczono działania konieczne do podjęcia w zakresie profilaktyki i informowania opinii publicznej, interwencji w przypadku już zaistniałej przemocy, pomocy osobom doznającym przemocy oraz oddziaływań na sprawców przemocy. Każde z tych działań zostało przypisane konkretnym organizacjom i instytucjom odpowiedzialnym za jego realizację. Wskazano również źródła finansowania działań wynikających z *Programu* oraz opisano przewidywane zasady sprawozdawczości ze zrealizowanych zadań.

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Podstawy prawne Programu

Program będzie realizowany w oparciu akty prawne, m.in. takie jak:

- ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego,
- ustawę z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- ustawę z dnia 19 stycznia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- Ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

2. Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi

Program jest zgodny z założeniami polityki społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych na poziomie krajowym oraz regionalnym, tj.:

- Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030,
- Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030,
- Strategią w zakresie polityki społecznej województwa łódzkiego do 2030 roku,
- Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Łódzkiego 2025,
- Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Bełchatowskim na lata 2021-2025.

Jednocześnie przedmiotowy dokument jest komplementarny z następującymi lokalnymi programami uwzględniającymi działania dotyczące polityki społecznej wobec rodzin, realizowanymi przez Miasto Bełchatów, tj.:

- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bełchatowa na lata 2021-2027,
- Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Bełchatowa na lata 2022-2025.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W MIEŚCIE BEŁCHATOWIE

1. Analiza danych

Pomimo, iż przemoc domowa jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to jej rozmiary szacuje się na podstawie źródeł tzw. rejestrowanych, czyli danych z poszczególnych służb i instytucji stykających się z problemem przemocy.

Złożoność i specyfika zjawiska przemocy domowej wymusza budowanie adekwatnego i kompleksowego, interdyscyplinarnego systemu pomocy rodzinie uwikłanej w przemoc, obejmującego oddziaływania o charakterze psychologicznym, socjalnym i prawnym zarówno w obszarze interwencji jak i pomocy długoterminowej. Zespół Interdyscyplinarny, zwany dalej Zespołem, działa w Bełchatowie od 2012 r. W związku z nowelizacją przepisów prawa w zakresie przeciwdziałania przemocy powołano nowy Zespół, na mocy zarządzenia Nr 377/2023 Prezydenta Miasta Bełchatowa z dnia 22 września 2023 r. w sprawie powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Z dniem powołania nowego Zespołu

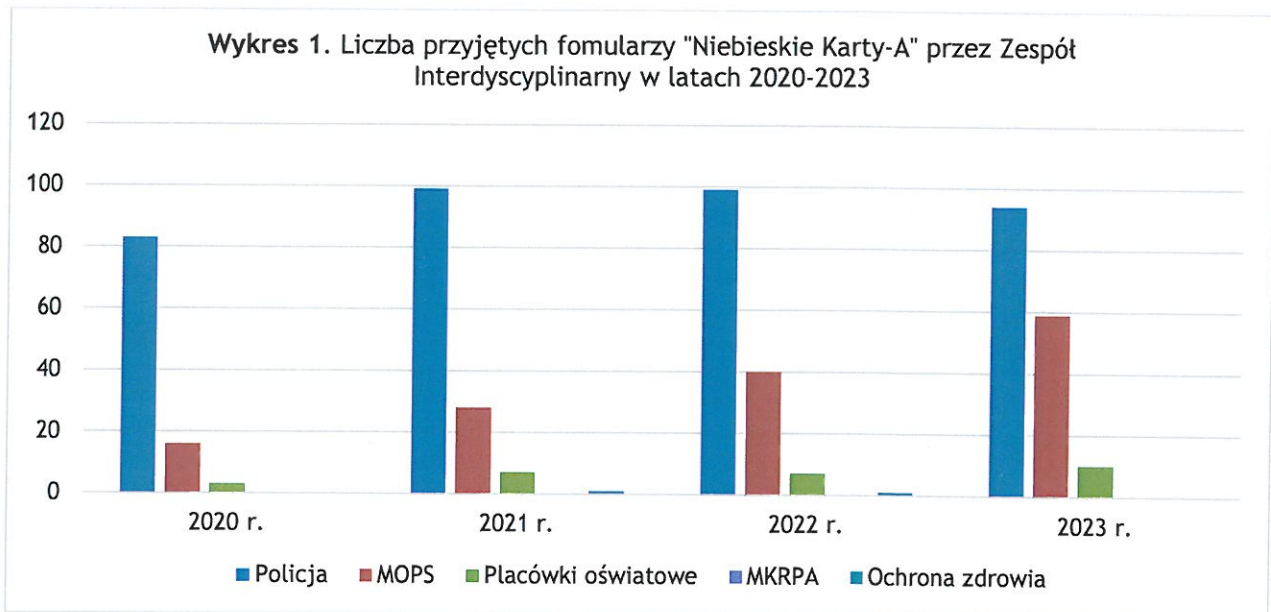

zniesiono funkcjonowanie dotychczasowego. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania przemocy. W latach 2020-2023 odbyło się 14 spotkań Zespołu. Jego zadania określone są w ustawie, przede wszystkim jest to organizowanie, integrowanie i koordynowanie działań na rzecz osób dotkniętych przemocą domową, zarówno doznających, jak i stosujących przemoc. Podstawę do uruchomienia i prowadzenia interwencji na rzecz ochrony osób doznających przemocy domowej stanowi procedura „Niebieskie Karty”. Głównym jej celem jest zatrzymanie przemocy i zapewnienie bezpieczeństwa osobom krzywdzonym oraz trwałe wyeliminowanie przemocy z życia rodziny.

Dynamikę zjawiska przemocy obrazują dane dotyczące ilości formularzy „Niebieskich Kart”, które wpływają do Zespołu Interdyscyplinarnego w Bełchatowie.

Tabela 1. Liczba przyjętych formularzy „Niebieskie Karty-A” przez Zespół Interdyscyplinarny w latach 2020-2023.

Liczba formularzy „Niebieskich Kart - A” założonych przez:	2020	2021	2022	2023	Ogółem	%
Policję	83	99	99	94	375	68,6%
MOPS	16	28	40	59	143	26%
Placówki oświatowe	3	7	7	10	27	5%
MKRPA	0	0	0	0	0	0
Ochronę zdrowia	0	1	1	0	2	0,4%
Razem w latach	102	135	147	163	547	100

Powyższe dane wskazują, że od 2020 roku liczba wszczętych procedur znacząco wzrasta, co może mieć związek ze zwiększeniem świadomości społeczeństwa w problematyce przemocy oraz zmianą w ustawie w roku 2023, która wskazuje, że dziecko będące świadkiem przemocy również jej doświadcza. W związku z tym wskazana w roku 2023 liczba dzieci doświadczających przemocy jest największa w porównaniu do lat z przedziału 2020-2022, co ma związek ze wzrostem wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty-A”.

Z dniem 2 października 2023 r. Zespół Interdyscyplinarny rozpoczął 4 kadencję swojej pracy. W pierwszej kadencji (lata 2012-2015) do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Bełchatowie wpłynęło 369 „Niebieskich Kart-A”. W drugiej kadencji Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2016 - 2019 - 572 karty. W trzeciej kadencji, w latach 2020 - 2023, do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 497 formularzy „Niebieska Karta-A”, a biorąc pod uwagę cały rok 2023 - 547. Sumując, w okresie 2012-2023 wpłynęło 1488 formularzy „Niebieskie Karty-A”. Spośród 5 podmiotów uprawnionych do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, w latach 2020 - 2023 dominują te wszczęte przez Policję (375), znacząco wzrasta odsetek procedur wszczynanych przez pomoc społeczną (143). Przedstawiciele oświaty coraz częściej wszczynają procedurę „Niebieskie Karty” oraz zgłaszają do Zespołu Interdyscyplinarnego i MOPS w Bełchatowie podejrzenie występowania przemocy domowej wobec ucznia szkoły albo dziecka uczęszczającego do przedszkoli. Jednostki ochrony zdrowia z Bełchatowa w latach 2021 - 2022 wypełniły po jednym formularzu „Niebieskie Karty-A”. Niestety, placówki ochrony zdrowia biorą znikomy udział w systemie przeciwdziałania przemocy, pomimo ustawowego obowiązku.

Tabela 2. Liczba rodzin, w których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty” w latach 2020-2023.

2020	2021	2022	2023
84	103	109	168

Nierzadko zdarzało się, że dla jednej rodziny w okresie realizacji procedury, wypełniano po raz kolejny formularz „Niebieska Karta-A” jako udokumentowanie ponownego użycia przemocy przez te same osoby stosujące przemoc i doświadczające przemocy. W powtórnej procedurze wskazywano również inne osoby z rodziny jako doświadczające i stosujące przemoc. Niejednokrotnie, osoba wskazana w jednej procedurze jako stosująca przemoc, w kolejnej wskazana została jako doświadczająca przemocy. Stąd liczba rodzin jest mniejsza od liczby „Niebieskich Kart-A”. Pogłębiona analiza prowadzonych procedur potwierdza również, że zjawisko przemocy nie jest jednorazowym aktem, lecz procesem powtarzającym się. Wyraźnie zaobserwować można cykle przemocy, ponieważ odnotowywane są kolejne zdarzenia z użyciem przemocy po eskalacji zachowania przemocowego przez sprawcę. W wielu przypadkach istnienie przemocy domowej nie było pierwszym udokumentowanym zdarzeniem w rodzinie w chwili wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, już wcześniej były prowadzone postępowania w sprawie znęcania się lub orzeczone wyroki karne w zawieszeniu.

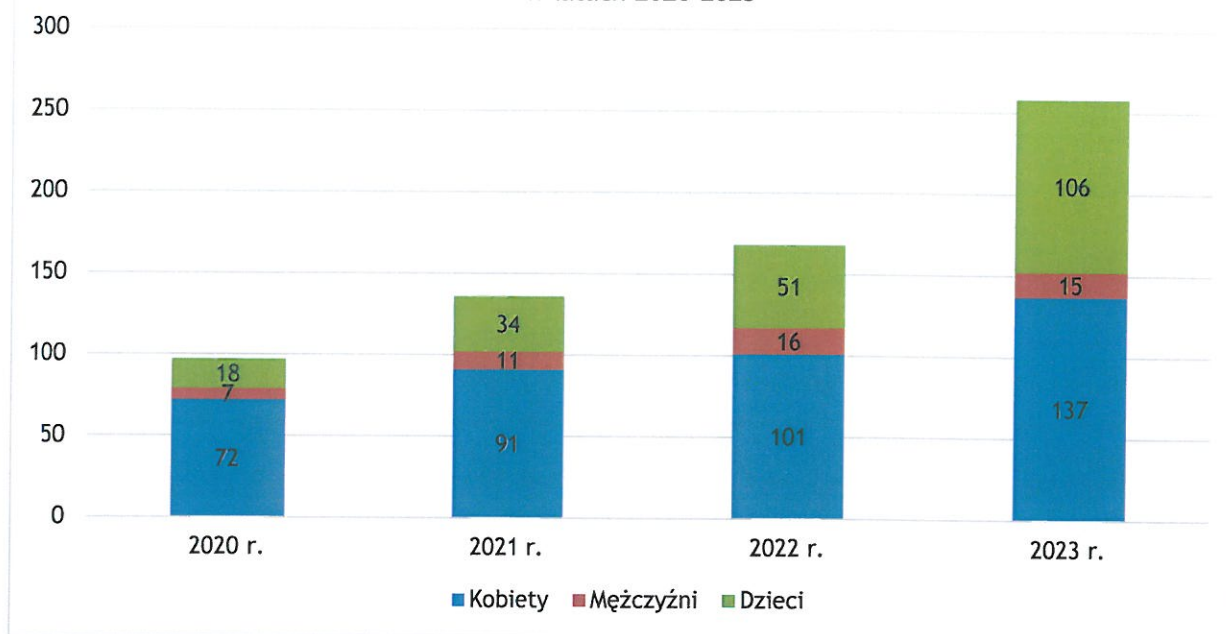
Tabela 3. Liczba osób podejrzanych o doznawanie i stosowanie przemocy ze względu na płeć, objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2020-2023.

Liczba osób podejrzanych o doznawanie przemocy												Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy							
2020			2021			2022			2023			2020		2021		2022		2023	
97			136			168			258			88		117		141		171	
K	M	D	K	M	D	K	M	D	K	M	D	K	M	K	M	K	M	K	M
72	7	18	91	11	34	101	16	51	137	15	106	13	75	19	98	21	120	31	140

K - kobieta, M - mężczyzna, D - dzieci

Wykres 2. Liczba osób podejrzanych o doznawanie przemocy w latach 2020-2023

W latach 2020-2023 wśród 659 osób, co do których istniało podejrzenie, że doznają przemocy, kobiety (401) stanowiły 61%, mężczyźni (49) - 7%, dzieci (209) - 32%. Wśród 517 osób podejrzanych o stosowanie przemocy, mężczyźni (433) stanowili - 84%, kobiety (84) stanowiły - 16%.

Najczęściej przemoc występowała w małżeństwach i konkubinatach, przemoc dorosłych dzieci skierowana przeciwko rodzicom, rodziców wobec nieletnich dzieci. Z powyższych danych można wywnioskować, że przemoc domowa rzadko dotyczy tylko jednej osoby w rodzinie. Współdomownicy bywają nie tylko bezpośrednimi świadkami przemocy, ale często stają się osobami doznającymi przemocy, są nimi również małoletnie dzieci. Przemoc rodziców, opiekunów, w latach 2017 -2019, wobec małoletnich dzieci stanowiła 16% wszczętych procedur. Analiza tego zjawiska w latach 2020-2023 wykazała, że liczba wszczynanych procedur, gdzie przemocy doświadcza dziecko systematycznie wzrasta i wynosi 32%. Znaczący wzrost nastąpił w 2023 roku w związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zgodnie z którą, dziecko będące świadkiem przemocy staje się z mocy prawa osobą doznającą przemocy domowej. Powyższe dane potwierdzają również potrzebę systemowej pomocy, która powinna koncentrować się wokół działań terapeutycznych prowadzonych nie tylko z osobą bezpośrednio uwikłaną w przemoc, ale całym jej najbliższym otoczeniem.

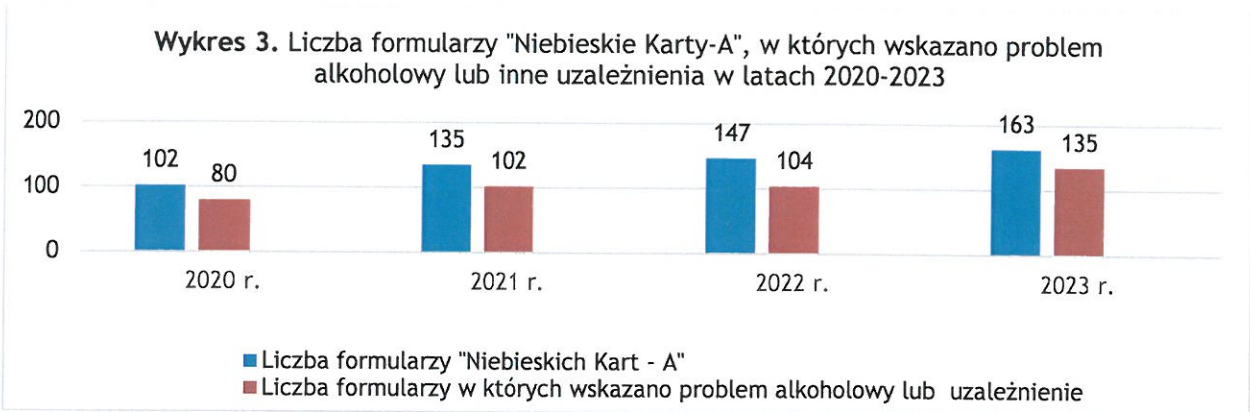
Przemoc jest zjawiskiem występującym w rodzinach o różnym statusie materialnym i społecznym. Wzrasta liczba rodzin objętych procedurą, które wcześniej korzystały z różnych form pomocy ośrodka. Zauważalny jest wzrost rodzin o wysokim statusie społecznym i materialnym.

Dominującym problemem społecznym w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2020-2023, który współwystępował ze zjawiskiem przemocy wciąż jest nadużywanie lub uzależnienie od alkoholu i środków psychoaktywnych (narkotyki, dopalacze). Dotyczyło to 421 wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, co stanowiło 77% z 547 wszczętych procedur. Problem uzależnienia dotyczy nie tylko i wyłącznie osób podejrzanych o stosowanie przemocy, również osób doznających przemocy lub obie strony jednocześnie.

Tabela 4. Liczba formularzy „Niebieskie Karty-A”, w których osoby biorące udział w procedurze znajdowały się pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych w latach 2020-2023.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	Ogółem
Liczba formularzy „Niebieskich Kart-A”	102	135	147	163	547
Liczba formularzy, w których wskazano problem alkoholowy lub uzależnienie	80	102	104	135	421
% ogółu „Niebieskich Kart-A”	78%	76%	71%	83%	77%

W 2023 r. doszło do bardzo istotnych zmian w przepisach prawa. Rzutują one na funkcjonowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Osoby stosujące przemoc zobowiązano do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych. W ustawie - Kodeks wykroczeń, nowelizacja wprowadziła nowy rodzaj czynu zabronionego, za złamanie którego, można nałożyć sankcje za niezastosowanie się do obowiązków przez osoby stosujące przemoc domową skierowane do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, osoba doznająca przemocy domowej może żądać, aby właściwy sąd zobowiązał osobę stosującą przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazał zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Znowelizowano treść art. 15aa ustawy o policji z dnia 6 kwietnia 1990 roku, na podstawie którego, policjant ma prawo wydać wobec osoby stosującej przemoc domową, stwarzającej zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy, nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakaz zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Tabela 5. Działania prawne związane z przestępstwami przeciwko rodzinie w latach 2020-2023 (dane z KPP i Prokuratury Rejonowej w Bełchatowie).

Kategoria spraw	2020	2021	2022	2023
Liczba postępowań w związku z przemocą domową	78	81	68	95
Liczba odmów wszczęcia postępowania	15	30	21	31
Liczba umorzonych postępowań	19	14	5	26
Liczba dozorów Policji z nakazem opuszczenia lokalu i zakazem zbliżania	26	37	13	17
Liczba skierowanych do sądu aktów oskarżenia	30	25	35	28
Liczba tymczasowo aresztowanych	3	8	1	1
Liczba wydanych nakazów opuszczenia mieszkania na podstawie art. 15 aa ustawy o Policji	0	0	15	23

Analiza dynamiki zjawiska przemocy na przestrzeni 4 lat, wskazuje na wzrost liczby postępowań w 2023 roku w stosunku do 2020 roku o 22%. Liczba odmów wszczęcia postępowań wzrosła o 107%. Wzrosła także liczba umorzonych postępowań o 37%. Liczba skierowanych w 2023 roku do sądu aktów oskarżenia zmniejszyła się w stosunku do 2022 roku o 20%. Liczba zastosowanych środków zapobiegawczych zmalała w 2023 roku w porównaniu do 2021 i 2022 roku. Natomiast rośnie liczba wydanych przez Policję nakazów opuszczenia mieszkania na podstawie art. 15aa ustawy o Policji o 53% rok do roku.

Tabela 6. Działania prawne w zakresie przestępstw z użyciem przemocy w latach 2020-2023 (na podstawie statystyk sądowych).

Kategorie spraw	2020	2021	2022	2023
Liczba osób osądzonych za przestępstwo z użyciem przemocy	42	36	28	29
Rodzaje kar:				
- pozbawienie wolności	2	6	1	6
- pozbawienie wolności z warunkowym zawieszeniem	3	6	3	9
- ograniczenie wolności	11	14	11	8
- grzywna	14	8	4	2
- warunkowo umorzone postępowanie karne	10	1	6	2
- umorzone postępowanie karne	2	1	0	2
Środki karne i probacyjne:				
- dozór kuratora	9	6	8	6
- zobowiązanie do powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających	16	14	13	8
- zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu	3	2	1	2
- zobowiązanie do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych	3	7	4	5
- zakaz zbliżania się do pokrzywdzonego	5	2	2	1
Nakaz opuszczenia mieszkania na podstawie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	5	3	0	7

W celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w indywidualnych przypadkach, Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego powołała w latach 2020-2023 **409 grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych**, odbyło się **1061 spotkań grup** w ramach procedury „Niebieskie Karty”. W spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup brało udział łącznie 108 osób z 36 instytucji: Komendy Powiatowej Policji, Sądu Rejonowego w Bełchatowie, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Prokuratury Rejonowej w Bełchatowie, Stowarzyszenia „Przystań”, Stowarzyszenia Rodzin Katolickich, Szpitala Wojewódzkiego w Bełchatowie, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 9 szkół podstawowych, 4 szkół ponadpodstawowych, 11 przedszkoli, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Eskulap”, Specjalnego Ośrodka Wychowawczego, Domu Dziecka w Bełchatowie. Członkowie grup przeprowadzali analizę sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, zawodowej, ekonomicznej i mieszkaniowej w oparciu o formularze kart A, C i D, opracowywali indywidualne plany pomocy. Zajmowali się problemami adekwatnie do potrzeb poszczególnych członków rodziny i danej sytuacji. Współpraca interdyscyplinarna to szybszy i lepszy przepływ informacji, szybsze postawienie diagnozy, prowadzenie równoległe różnych działań, zatrzymanie przemocy i lepsze funkcjonowanie rodzin. Osoby doświadczające przemocy mają zapewnioną pomoc w formie poradnictwa, konsultacji, terapii oraz grupy wsparcia, a osoby stosujące przemoc mogą korzystać z programów korekcyjno-edukacyjnych i poradnictwa specjalistycznego.

Tabela 7. Liczba powołanych grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych i liczba spotkań tych grup w latach 2020-2023.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	Ogółem
Liczba grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych	78	100	104	127	409
Liczba spotkań grup roboczych/diagnostyczno - pomocowych	83	289	314	375	1061

Członkowie grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych:

- opracowywali indywidualny plan pomocy dla rodziny,
- udzielali kompleksowych informacji o możliwych systemach wsparcia instytucji i organizacji środowiska lokalnego udzielających pomocy w przedmiotowej sprawie (psychologicznej, prawnej, socjalnej),
- przeprowadzali rozmowy edukacyjne mające na celu podniesienie świadomości w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy domowej,
- kierowali do Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego MOPS, psychologów w Zespole Przeciwdziałania Przemocy MOPS, Poradni Życia Rodzinnego, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Punktu Konsultacyjnego działającego przy Parafii Narodzenia NMP, Ośrodka Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześwinstwem i Świadkom Prześwinstw z siedzibą w Domu Parafialnym Parafii NMP Matki Kościoła i Św. Barbary, Specjalistycznego Poradnictwa PCPR,
- przekazywali materiały informacyjno - edukacyjne,
- motywowali do udziału w spotkaniach grupy wsparcia dla osób doznających przemocy; w spotkaniach grupy wsparcia „Azymut” uczestniczyły kobiety: w 2020 r. - 10, w 2021 r. - 7, w 2022 r. - 11, 2023 r. - 16.
- monitorowali sytuację poprzez wizyty pracownika socjalnego, koordynatora grupy roboczej i dzielnicowego w środowisku rodziny, sprawdzając stan bezpieczeństwa,
- informowali o możliwościach i instytucjach oferujących pomoc dzieciom.

Dzieci z rodzin, w których zdiagnozowano problem przemocy i prowadzono procedurę „Niebieskie Karty”, były objęte pomocą pedagogów i psychologów szkolnych, Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, psychologów w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego, psychologów w Zespole ds. Przeciwdziałania Przemocy MOPS, Poradni Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży, Kliniki Psychiatrii Młodzieżowej w Łodzi, Stowarzyszenia „Przystań”, Fundacji JiM w Łodzi.

Dzieciom pochodzącym z rodzin dysfunkcyjnych, w szczególności z rodzin niepełnych i wielodzietnych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz ze względu na alkoholizm, narkomanię i przemoc domową, udzielana była pomoc w dwóch świetlicach prowadzonych przez MOPS - socjoterapeutycznej „Ster” i środowiskowej „Promyk” oraz Świetlicy Środowiskowej „Arka”. Rodziny były objęte pomocą asystenta rodziny celem zwiększenia kompetencji rodzicielskich, eliminowania zachowań z użyciem przemocy. Składano w Wydziale Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego wnioski o wgląd w sytuację dziecka oraz zabezpieczenie poprzez nadzór kuratora na czas toczącego się postępowania.

Osoby, co do których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc domową, były:

- edukowane na temat przemocy, psychologicznych i prawnych konsekwencji krzywdzenia swoich bliskich, wskazywano im różne możliwości pomocy,
- motywowane do udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych, w spotkaniach indywidualnych i grupowych w PCPR w 2020 r. wzięło udział 9 osób, w 2021 r. - 9 osób, w 2022 r. -

- 7 osób, w 2023 r. - 5 osób. W 2021 roku, w MOPS, 25 osób skorzystało z porad pedagoga - specjalisty ds. pracy z osobami stosującymi przemoc, w 2022 r. - 26 osób, w 2023 r. - 30 osób,
- motywowane do poddania się leczeniu odwykowemu, kierowane do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przez grupę: w 2020 r. złożono 9 wniosków, w 2021 r. - 14 wniosków, 2022 r. - 10 wniosków, w 2023 r. - 6 wniosków,
 - kierowane do specjalistów w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego w MOPS: prawnika, psychologa, specjalisty terapii uzależnień oraz terapeuty rodzinnego, mediatora,
 - zgłaszane do organów ścigania, złożono zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w 2020 r. - 9, w 2021 r. - 8, w 2022 r. - 7, 2023 r. - 13.

Pomimo, że oferta wsparcia instytucjonalnego jest szeroka, to zdarza się, że rodzina objęta procedurą nie korzysta z niej w pełni. Odmowa współpracy z grupą roboczą/diagnostyczno-pomocową, niestawianie się na spotkania grup, nierealizowanie podjętych zobowiązań. Dotyczy to przede wszystkim osób stosujących przemoc.

Problemem, który podobnie jak w latach ubiegłych występował również w latach 2020 - 2023 było „wykorzystywanie” procedury „Niebieskie Karty” w sprawach rozwodowych, a także dotyczących: podziału majątku, uzyskania alimentów, ustalenia opieki nad dziećmi. Członkowie grup diagnostyczno-pomocowych, w takich przypadkach mają trudności w rozeznaniu faktycznej sytuacji rodziny oraz ustaleniu planu pomocy. Małżonkowie nie byli zainteresowani poprawą funkcjonowania rodziny i rozwiązaniami ich problemów, ale często kierowani przez adwokatów, zdobywaniem dowodów do spraw sądowych.

W 2017 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej został powołany Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy, liczący obecnie 6 osób, tj.: koordynatora zespołu, czterech pracowników socjalnych i pedagoga. Pracownicy zespołu zajmują się administracyjną stroną procedury „Niebieskie Karty” oraz pracują z rodzinami dotkniętymi przemocą. Ponadto specjalizują się w pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy i pomocy osobom dotkniętym tym problemem, regularnie podwyższają swoje kompetencje w tym zakresie. Koordynują realizację procedury „Niebieskie Karty”, dzięki czemu mają pełną wiedzę na temat aktualnie podejmowanych działań i ich postępów w rodzinach. Przejęcie przez zespół wszystkich zadań administracyjnych i merytorycznych dotyczących procedury odciąża terenowych pracowników socjalnych, którzy są powoływani do grup diagnostyczno-pomocowych, tylko w przypadku korzystania osób uwikłanych w przemoc ze świadczeń pomocy społecznej. Rozwiązanie to, przy tak dużej liczbie wpływających „Niebieskich Kart”, usprawnia realizację procedury i sprawozdawczość.

Przedstawiciele instytucji i organizacji pracujących w obszarze przemocy uczestniczyli w szkoleniach, konferencjach i superwizji finansowanych ze środków: rządowych i samorządowych. Szkolenia przyczyniły się do podniesienia kompetencji zawodowych, wiedzy i umiejętności uczestników w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Nie ma jednego rozwiązania problemu przemocy, ponieważ każda rodzina jest inna, różni są jej członkowie, mają inne potrzeby. Rozwiązywanie problemu przemocy domowej jest skuteczne jedynie dzięki efektywnej współpracy różnych służb i instytucji działających w tym obszarze. Żadna z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy nie jest w stanie powstrzymać i rozwiązać tego problemu, ograniczając się tylko do własnych kompetencji, uprawnień i narzędzi. Skuteczne rozwiązywanie problemu wymaga korzystania z różnych obszarów wiedzy i umiejętności. Podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny działania nakierowane były na doskonalenie strategii i modelu współpracy służb i instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej poprzez spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego, grup diagnostyczno-pomocowych, systematyczne diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy. Istotnym zadaniem było koordynowanie prowadzonej procedury „Niebieskie Karty” i pracy grup na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, wykorzystując środki w jakie wyposaża prawo. Podstawowym i nadrzędnym celem działania procedury „Niebieskie Karty” jest zatrzymanie przemocy, realizowane przez poprawę funkcjonowania rodziny, poprzez oddziaływanie na

jej poszczególnych członków. Dzięki możliwości współpracy interdyscyplinarnej, możliwe jest lepsze rozpoznanie sytuacji i kompleksowe działania pomocowe. Kontynuacja wypracowanych zasad współpracy, stworzony gminny system przeciwdziałania przemocy domowej stanowią podstawę do opracowania i realizacji przedmiotowego *Programu*.

2. Zasoby instytucjonalne miasta

Na terenie Miasta Bełchatowa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej realizuje szereg podmiotów. W skład systemu przeciwdziałania przemocy wchodzi podmioty wskazane poniżej:

- Zespół Interdyscyplinarny,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Zespół ds. przeciwdziałania przemocy, grupa wsparcia - grupa radzenia sobie z przemocą „Azymut”, Zespół Poradnictwa Specjalistycznego),
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Prokuratura Rejonowa,
- Straż Miejska,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Sąd Rejonowy,
- Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „Karan”,
- Abstynencki Klub Wzajemnej Pomocy „Przyjaciół”,
- Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Przystań”,
- Poradnia Leczenia Uzależnień,
- Poradnia Życia Rodzinnego,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Bełchatowskie Centrum Profilaktyki i Terapii,
- placówki wsparcia dziennego Świetlica Socjoterapeutyczna „Ster”, świetlice środowiskowe - „Promyk” i „Arka”,
- placówki oświatowe.

W ramach oferty wsparcia instytucjonalnego osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą, mają zapewnioną pomoc w formie poradnictwa, konsultacji, terapii oraz grupy wsparcia, a osoby stosujące przemoc mogą korzystać z programów korekcyjno - edukacyjnych oraz terapii.

Osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków, a także ich rodziny (osoby współuzależnione) mogą natomiast uzyskać pomoc Stowarzyszenia Katolicki Ruch Antynarkotyczny „Karan”, Abstynenckiego Klubu Wzajemnej Pomocy „Przyjaciół” oraz Bełchatowskiego Centrum Profilaktyki i Terapii.

Innym miejscem, gdzie osoby uzależnione bądź członkowie ich rodzin mogą się zgłosić po pomoc jest Poradnia Życia Rodzinnego i Katolicki Telefon Zaufania prowadzone przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich, oferujące specjalistyczną pomoc skierowaną przede wszystkim do osób i rodzin zagrożonych alkoholizmem, narkomanią, doświadczających przemocy.

III. ANALIZA SWOT

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths - mocne strony, Weaknesses - słabe strony, Opportunities - szanse, Threats - zagrożenia), dokonując w ten sposób wszechstronnej oceny czynników określających kondycję bieżącą (atuty i słabości) istniejącego systemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Bełchatowa w kontekście przewidywanych szans i zagrożeń dla rozwoju systemu.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• wielokierunkowa i wielopodmiotowa współpraca podmiotów realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej,• funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy MOPS,• istniejąca oferta pomocy specjalistycznej dla osób doznających przemocy domowej w formie: poradnictwa (prawnego, psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego), terapii oraz grup wsparcia,• realizacja działań profilaktycznych o charakterze rozwojowym dla osób doznających przemocy,• rozwinięta sieć służb i podmiotów zapewniających terapię i wsparcie osobom uzależnionym i współuzależnionym,• intensywne działania informacyjno-educacyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,• funkcjonowanie programów korekcyjno-educacyjnych dla sprawców przemocy domowej,• systematycznie uaktualniane materiały o podmiotach, które udzielają pomocy/wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową,• wykwalifikowana kadra realizująca zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej i jej skutków.	<ul style="list-style-type: none">• niezadawalający wskaźnik skuteczności działań motywujących osoby stosujące przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-educacyjnych,• brak na terenie miasta Bełchatowa miejsca schronienia dla osoby doznającej przemocy domowej,• brak zaangażowania instytucji ochrony zdrowia w realizację procedury „Niebieskie Karty”.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">• pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,• wzrost liczby profesjonalistów zajmujących się pomocą osobom i rodzinom z problemem przemocy,• rozwój specjalistycznej oferty pomocowej dla osób doznających przemocy,• prowadzenie regularnych szkoleń oraz superwizji dla specjalistów realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,• utrzymywanie wysokiego poziomu zaangażowania realizatorów zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,• pozyskiwanie nieobecnych lub mało zaangażowanych podmiotów w działania antyprzemocowe,• aktywny udział w kampaniach społecznych i informacyjnych przeciwko przemocy domowej.	<ul style="list-style-type: none">• niski poziom współpracy rodziny w zakresie przezwyciężenia problemów w rodzinie,• niska motywacja do uczestnictwa w programie oddziaływań edukacyjno - korekcyjnych przez osoby stosujące przemoc,• wzrost liczby uzależnień i innych patologii w rodzinach skutkujące marginalizacją pewnych grup społecznych,• wykorzystywanie procedury „Niebieskie Karty” w sprawach rodzinnych, w tym rozwodowych,• brak przepisów prawa i narzędzi wpływu pozwalających wyciągnąć konsekwencje za nieobecność sprawcy na spotkaniach grup roboczych oraz niepodejmowania zadeklarowanych działań,• brak systemu przekazywania informacji statystycznych dotyczących zjawiska przemocy domowej z wykorzystaniem systemu informatycznego,• niewystarczające środki finansowe na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Konsekwencją opracowanej, na potrzeby niniejszego *Programu*, diagnozy i sporządzonej analizy SWOT są wnioski wskazane poniżej.

1. Liczba rodzin, w których jest prowadzona procedura „Niebieskie Karty”, w ciągu ostatnich czterech lat, systematycznie rośnie.
2. Sprawcami przemocy domowej są najczęściej mężczyźni, a ofiarami - kobiety. Sprawcami przemocy domowej są najczęściej osoby najbliższe - w przypadku osób dorosłych małżonkowie i partnerzy, w odniesieniu do dzieci - rodzice.
3. Przemoc ma miejsce w rodzinach o różnym statusie materialnym, społecznym czy zawodowym.
4. U źródeł przemocy domowej najczęściej tkwi uzależnienie od alkoholu lub środków psychoaktywnych. Problem ten nie dotyczy tylko i wyłącznie osób podejrzanych o stosowanie przemocy, ale także osób doznających przemocy lub obu stron jednocześnie.
5. Miasto Bełchatów posiada zintegrowany system przeciwdziałania przemocy domowej, jednak z uwagi na trudną do oszacowania skalę zjawiska występowania przemocy domowej oraz złożoność problemu, wymaga on systematycznego doskonalenia.
6. Mimo że zadania w obszarze przemocy domowej realizuje wykwalifikowana kadra, to istnieje konieczność ustawicznego i systematycznego doskonalenia, szkolenia oraz superwizji - zarówno członków zespołu, członków grup diagnostyczno-pomocowych odpowiedzialnych za koordynowanie procedury „Niebieskie Karty”, a także specjalistów zajmujących się zawodowo rozpoznawaniem i rozwiązywaniem problemów przemocy domowej. Wpływa to bowiem na podnoszenie umiejętności pracy z osobami uwikłanymi w przemoc oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu specjalistów zajmujących się opisanym problemem.
7. Liczba wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” niekoniecznie świadczy o tym, że przemoc występuje częściej, a raczej o tym, że działania Policji i służb społecznych są bardziej intensywne w zakresie interwencji w takich sprawach.
8. Prowadzone dotychczas działania informacyjno-edukacyjne przynoszą oczekiwane efekty, gdyż przyczyniają się do wzrostu świadomości społecznej, co przekłada się na zgłaszanie tego zjawiska i szukanie pomocy przez osoby doświadczające przemocy, jak również ich otoczenie.
9. Pomimo podejmowanych przez specjalistów działań motywujących osoby stosujące przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych, wskaźnik skuteczności jest niezadawalający.
10. Istnieje potrzeba systemowej pomocy, która powinna koncentrować się wokół działań terapeutycznych prowadzonych nie tylko z osobą bezpośrednio uwikłaną w przemoc, ale z całym jej najbliższym otoczeniem.

Przedstawione poniżej rekomendacje wskazują przede wszystkim na konieczność wyznaczenia konkretnych kierunków działań w ramach niniejszego *Programu*.

1. Prowadzenie długofalowych i różnorodnych działań profilaktycznych o charakterze informacyjno-edukacyjnym oraz kampanii społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w jak najszerszym środowisku lokalnym poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe oraz kierowanie działań do najmłodszych w celu kształtowania prawidłowych postaw i świadomości względem problemu przemocy domowej.
2. Zapewnienie specjalistycznej pomocy prawnej, działań wspierających i terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej, w zależności od zdiagnozowanych potrzeb.
3. Rozwój działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc - skuteczne motywowanie do podjęcia działań na rzecz zaprzestania działań przemocowych.
4. Systematyczne wspieranie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w obszarze superwizji oraz rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy.

5. Wzmacnianie i poszerzanie współpracy podmiotów zajmujących się problematyką przemocy domowej i jej negatywnych skutków.

V. ADRESACI PROGRAMU

Niniejszy *Program* adresowany jest do społeczności lokalnej, w tym w szczególności:

- osób dotkniętych przemocą domową,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- przedstawicieli instytucji i służb świadczących pomoc w sytuacji wystąpienia przemocy domowej.

VI. CELE PROGRAMU

Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Miasta Bełchatowa pozwoliła określić cel główny *Programu*:

Zwiększenie skuteczności bełchatowskiego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie Bełchatowa.

Dla osiągnięcia celu głównego, za pomocą szeregu działań przedstawionych poniżej w formie tabelarycznej, realizowane będą następujące cele szczegółowe:

1. Organizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych społeczności lokalnej.
2. Rozwój pomocy specjalistycznej w formie poradnictwa, działań wspierających oraz terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
4. Rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

VII. SZCZEGÓŁOWY OPIS PROGRAMU

CEL SZCZEGÓŁOWY 1. Organizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych społeczności lokalnej.			
DZIAŁANIA	WSKAŹNIK REALIZACJI	REALIZATORZY I PARTNERZY	TERMIN REALIZACJI
1.1. Udział w kampaniach społecznych/konferencjach i szkoleniach o charakterze edukacyjnym na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	<ul style="list-style-type: none">liczba kampanii społecznych/konferencjiliczba szkoleń	<ul style="list-style-type: none">Wydział Spraw Społecznych UMBZespół Interdyscyplinarny MOPSKomenda Powiatowa PolicjiSąd Rejonowy w BełchatowieProkuratura RejonowaStraż MiejskaMiejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA)placówki oświatoweorganizacje pozarządowe	2024-2030
1.2. Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat przemocy domowej i jej negatywnych skutków.	<ul style="list-style-type: none">liczba materiałów edukacyjnych: ulotek plakatów, informatorów artykułów prasowych		2024-2030
1.3. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	<ul style="list-style-type: none">liczba działań profilaktycznychliczba podmiotów biorących udział w tych działaniachliczba opracowanych standardów ochrony małoletnich		2024-2030
CEL SZCZEGÓŁOWY 2. Rozwój pomocy specjalistycznej w formie poradnictwa, działań wspierających oraz terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej.			
DZIAŁANIA	WSKAŹNIK REALIZACJI	REALIZATORZY I PARTNERZY	TERMIN REALIZACJI
2.1. Zapewnienie pomocy specjalistycznej w formie poradnictwa (rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, dotyczącego uzależnień i przemocy domowej) działań wspierających, terapeutycznych oraz miejsca schronienia dla osób doznających przemocy domowej.	<ul style="list-style-type: none">liczba osób objętych pomocąliczba różnorodnych form wsparcialiczba podmiotów udzielających pomocy w formie poradnictwa, działań wspierających lub terapeutycznychliczba zapewnionych miejsc schronienia	<ul style="list-style-type: none">MOPSorganizacje pozarządoweplacówki oświatoweWydział Spraw Społecznych UMB	2024-2030
2.2. Prowadzenie pracy socjalnej w rodzinach dotkniętych przemocą.	<ul style="list-style-type: none">liczba rodzin objętych działaniamipracy socjalnej ze względu na pomocliczba dzieci w tych rodzinach	<ul style="list-style-type: none">MOPS	2024-2030
		OCZEKIWANE REZULTATY	OCZEKIWANE REZULTATY
		Wzrost poziomu wiedzy oraz świadomości społeczności lokalnej wobec roli i wartości rodziny, zjawiska przemocy oraz skutków stosowania przemocy domowej.	Wzrost kompetencji osób dotkniętych przemocą w zakresie poszukiwania pomocy instytucjonalnej w sytuacji zaistnienia przemocy i rozwiązywania problemów rodziny.
			Poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych przemocą.

CEL SZCZEGÓŁOWY 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.				
DZIAŁANIA	WSKAŹNIK REALIZACJI	REALIZATORZY I PARTNERZY	TERMIN REALIZACJI	OCZEKIWANE REZULTATY
2.3. Prowadzenie aktywnej, interdyscyplinarnej współpracy służb w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	<ul style="list-style-type: none">liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty - A, C, D”liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”liczba rodzin, osób i dzieci w rodzinach objętych procedurą „Niebieskie Karty”liczba instytucji i specjalistów zaangażowanych w realizację procedury „Niebieskie Karty”	<ul style="list-style-type: none">Zespół Interdyscyplinarnej Komenda Powiatowa PolicjiMOPSplacówki ochrony zdrowiaMKRPASąd RejonowyProkuratura Rejonowa	2024-2030	Poprawa współpracy i zaangażowania instytucji oraz służb zobowiązanych do realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
3.1. Prowadzenie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty” skierowanych do osób stosujących przemoc.	<ul style="list-style-type: none">liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych z osobą podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinieliczba wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty-D”liczba procedur „Niebieskie Karty” zakończonych z powodu ustania przemocy	<ul style="list-style-type: none">Zespół Interdyscyplinarnej grupy diagnostyczno-pomocowe	2024-2030	<ul style="list-style-type: none">Zatrzymanie przemocy.Zmiana zachowania i prezentowanych postaw przez osoby stosujące przemoc na zachowania bez przemocy.
3.2. Prowadzenie działań wobec osób stosujących przemoc domową nadużywających alkoholu, środków psychoaktywnych, w tym motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego lub kierowanie do MKRPA.	<ul style="list-style-type: none">liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, w których osoby stosujące przemoc były pod wpływem alkoholu, środków psychoaktywnychliczba rodzin, w których występuje problem nadużywania alkoholu lub środków psychoaktywnychliczba osób skierowanych do MKRPAliczba osób, które ukończyły leczenie odwykowe	<ul style="list-style-type: none">Zespół Interdyscyplinarnej, grupy diagnostyczno-pomocoweMKRPA	2024-2030	Utrzymywanie abstynencji i prawidłowe wypełnianie ról społecznych przez osoby uzależnione.
3.3. Prowadzenie działań motywujących do uczestnictwa sprawców przemocy w programach korekcyjno-edukacyjnych i	<ul style="list-style-type: none">liczba osób, które przystąpiły do programów korekcyjno-edukacyjnychliczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny	<ul style="list-style-type: none">Zespół Interdyscyplinarnej grupy diagnostyczno-pomocowePowiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie	2024-2030	<ul style="list-style-type: none">Zatrzymanie przemocy.Zmiana zachowania i prezentowanych postaw przez osoby stosujące przemoc na zachowania bez

psychologiczno-terapeutycznych	i psychologiczno-terapeutycznych		przemocy.
3.4. Podejmowanie działań interwencyjnych i prawnych wobec osób stosujących przemoc domową.	<ul style="list-style-type: none">liczba interwencji domowych, osób zatrzymanych podczas interwencjiliczba prowadzonych postępowań przygotowawczych w sprawie znęcania się nad rodzinąz uwzględnieniem spraw zakończonych aktem oskarżenialiczba wydanych nakazów opuszczenia mieszkania, zakazów zbliżanialiczba osób skazanych za znęcanie się nad rodzinąliczba osób skierowanych przez sąd do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc	<ul style="list-style-type: none">Komenda Powiatowa PolicjiProkuratura RejonowaSąd RejonowyZespół Interdyscyplinarny	<ul style="list-style-type: none">Zmniejszenie poczucia bezkarności osób stosujących przemoc domową.Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób doznających przemocy.
CEL SZCZEGÓŁOWY 4. Rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.			
DZIAŁANIA	WSKAŹNIK REALIZACJI	REALIZATORZY I PARTNERZY	TERMIN REALIZACJI
4.1. Organizacja i dofinansowywanie szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej podnoszących kompetencje i kwalifikacje zawodowe osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	<ul style="list-style-type: none">liczba szkoleńliczba osób uczestniczących w szkoleniach	<ul style="list-style-type: none">Wydział Spraw Społecznych UMBMOPSZespół Interdyscyplinarny	2024-2030
4.2. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami uwikłanymi w przemoc poprzez zapewnienie poradnictwa i wsparcia psychologicznego (superwizja, coaching, grupy wsparcia).	<ul style="list-style-type: none">liczba osób korzystających z poradnictwa i wsparcia psychologicznegoliczba godzin poradnictwa i wsparcia psychologicznego	<ul style="list-style-type: none">Wydział Spraw Społecznych UMBZespół InterdyscyplinarnyMOPS	2024-2030
OCZEKIWANE REZULTATY			
			Podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
			Zwiększenie kompetencji i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu specjalistów pracujących w obszarze przemocy domowej.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Główne źródła finansowania Programu to:

- Budżet Miasta
- Budżet państwa
- Fundusze Unii Europejskiej

oraz środki własne podmiotów uczestniczących w jego realizacji.

IX. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring *Programu* będzie opierał się przede wszystkim na rejestrowaniu postępów we wdrażaniu zaplanowanych działań, analizie tempa i poziomu osiągnięcia założonych celów. Ocena realizacji *Programu* nastąpi w formie sprawozdania, przygotowywanego corocznie do końca pierwszego kwartału kolejnego roku i przedkładanego Radzie Miejskiej w Bełchatowie. Ewaluacja zostanie dokonana po zakończeniu realizacji *Programu*, z której zostaną sporządzone wnioski, służące konstruowaniu *Programu* na kolejne lata. Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring, sprawozdawczość oraz ewaluację będzie Zespół Interdyscyplinarny w Bełchatowie, przy współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

TABELE

Tabela nr 1. Liczba przyjętych formularzy „Niebieskie Karty-A” przez Zespół Interdyscyplinarny w latach 2020-2023	5
Tabela nr 2. Liczba rodzin, w których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty” w latach 2020-2023	6
Tabela nr 3. Liczba osób podejrzanych o doznawanie i stosowanie przemocy ze względu na płeć, objętych procedurą „Niebieskie Karty” w latach 2020-2023	6
Tabela nr 4. Liczba formularzy „Niebieskie Karty-A”, w których osoby biorące udział w procedurze znajdowały się pod wpływem alkoholu lub środków psychoaktywnych w latach 2020-2023	8
Tabela nr 5. Działania prawne związane z przestępstwami przeciwko rodzinie w latach 2020-2023 (dane z KPP i Prokuratury Rejonowej w Bełchatowie)	8
Tabela nr 6. Działania prawne w zakresie przestępstw z użyciem przemocy w latach 2020-2023 (na podstawie statystyk sądowych).....	9
Tabela nr 7. Liczba powołanych grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych i liczba spotkań tych grup w latach 2020-2023	10

WYKRESY

Wykres 1. Liczba przyjętych formularzy „Niebieskie Karty-A” przez Zespół Interdyscyplinarny w latach 2020-2023	5
Wykres 2. Liczba osób podejrzanych o doznawanie przemocy w latach 2020-2023	7
Wykres 3. Liczba formularzy „Niebieskie Karty-A”, w których wskazano problem alkoholowy lub inne uzależnienia w latach 2020-2023	8

Bełchatów

Tylko dobre re:akcje

Uzasadnienie

Art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej stanowi, że zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. W myśl zapisów ww. ustawy do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, m.in. poprzez opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, a którego uchwalenie należy do kompetencji Rady Miejskiej w Bełchatowie. Opracowany Program stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które będą podejmowane w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do zwiększenia skuteczności bełchatowskiego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenia skali tego zjawiska na terenie Bełchatowa.

Zgodnie z Regulaminem przeprowadzania konsultacji społecznych na terenie Miasta Bełchatowa, w dniach 29 marca - 11 kwietnia 2024 roku odbyły się konsultacje społeczne dotyczące Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Bełchatowa na lata 2024-2030. Celem konsultacji było włączenie mieszkańców w proces zarządzania Miastem, uzyskanie opinii mieszkańców o poddanej konsultacjom sprawie, pozyskanie społecznego zrozumienia i akceptacji dla proponowanych rozwiązań, jak również budowanie społeczeństwa obywatelskiego. Konsultacjom nadano formę przyjmowania opinii, uwag lub propozycji do Programu w formie pisemnej lub drogą elektroniczną.

W trakcie trwania konsultacji społecznych wpłynęła 1 opinia o Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Bełchatowa na lata 2024-2030, nie wnosząca rozstrzygnięcia (zaznaczono odpowiedź „trudno powiedzieć”). W ww. formularzu konsultacji wskazano następujące propozycje zmian w Programie, tj.:

- Zaangażowanie szkolnych wychowawców w przeciwdziałanie przemocy domowej. Placówki oświatowe jako realizatorzy i partnerzy Programu ujęci są w szczegółowym opisie Programu w celu szczegółowym 1. Organizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych społeczności lokalnej oraz w celu szczegółowym 2. Rozwój pomocy specjalistycznej w formie poradnictwa i działań wspierających oraz terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej. Ponadto przedstawiciele oświaty aktywnie uczestniczą w procedurze Niebieskiej Karty. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakazuje, aby w skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodził również przedstawiciel oświaty. Natomiast w skład grupy diagnostyczno-pomocowej może także wchodzić nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego.

- Zapewnienie schronienia na terenie miasta Bełchatowa dla osoby doznającej przemocy domowej. Propozycja została ujęta w celu szczegółowym 2 w działaniu 2.1. Zapewnienie pomocy specjalistycznej w formie poradnictwa (rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego,

socjalnego, dotyczącego uzależnień i przemocy domowej) działań wspierających, terapeutycznych oraz zapewnienie schronienia.

Mając na względzie powyższe podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Bełchatowa na lata 2024-2030 uznaje się za zasadne.

DYREKTOR
Wydziału Spraw Społecznych

mgr Iwona Nowak